

Tatabányai Árpád Gimnázium

Az osztályozó vizsga követelményei

HT4-2020

Négy évfolyamos gimnázium

Történelem

9. évfolyam

I. Civilizáció és államszervezet az ókorban

A Közel-Kelet civilizációi

Az állam működése az Óbabiloni Birodalom példáján.

Tudomány.

A pénz megjelenése.

A görög civilizáció

A görög anyagi kultúra öröksége.

A filozófia és a történetírás.

A görög embereszmény.

A hellenisztikus kultúra elterjedése.

Az athéni demokrácia

Arisztokratikus köztársaság és demokrácia.

Kleiszthenész és Periklész.

Az athéni államszervezet és működése.

A római civilizáció

Római városépítézet, amfiteátrumok, fürdők, vízvezetékek és utak.

A római jog néhány máig élő alapelve.

A birodalom kiterjedése és a provinciák (Pannónia).

A latin nyelv és írás elterjedése.

A római köztársaság

A vérségi, a vagyoni és a területi elv.

A római köztársaság államszervezete és működése.

Köztársaságból egyeduradalom: Caesar és Augustus.

A vizsgázó tisztában van a témakörben szereplő évszámok, fogalmak tartalmával, a történelmi személyek szerepével. A topográfiai elemeket megfelelően el tudja helyezni a térképen.

Ismeri a témakör fő tartalmi elemeit és összefüggéseit.

II. Vallások az ókorban

Politeizmus és monoteizmus

A politeizmus az ókori Keleten.

Görög és római istenek.

A zsidó monoteizmus.

A kereszténység kezdete

Jézus tanításai.

A páli fordulat.

Keresztényüldözések, a kereszténység elterjedése a Római Birodalomban.

A Szentháromságtan.

A vizsgázó tisztában van a témakörben szereplő évszámok, fogalmak tartalmával, a történelmi személyek szerepével. A topográfiai elemeket megfelelően el tudja helyezni a térképen.

Ismeri a témakör fő tartalmi elemeit és összefüggéseit.

III. Hódító birodalmak

Egy eurázsiai birodalom: a hunok

A nomád életmód, harcmódor és államszervezés.

A népvándorlás.

A Hun Birodalom.

Az ókor vége Nyugaton: a Római Birodalom összeomlása.

Róma örökösei Európa térképén.

Az Arab Birodalom és az iszlám. Nagy Károly állama

Mohamed tanításai és a Korán.

Az iszlám kultúra jellegzetességei.

Az Arab Birodalom és az arab hódítás.

Az arab hódítás feltartóztatása Európában: Poitiers, Bizánc.

A Frank Birodalom létrejötte és államszervezete.

A vizsgázó tisztában van a témakörben szereplő évszámok, fogalmak tartalmával, a történelmi személyek szerepével. A topográfiai elemeket megfelelően el tudja helyezni a térképen.

Ismeri a témakör fő tartalmi elemeit és összefüggéseit.

IV. A középkori Európa

A parasztság világa

A hierarchikus világkép.

Az uradalom.

A jobbágyok kötelességei és jogai.

Az önellátástól az árutermelésig.

Éhínségek, járványok, felkelések.

Az egyházi rend

Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer.

Az egyházszakadás és a 11. századi reform.

A szerzetesség.

Az eretnokség.

Kultúra és oktatás, a középkori egyetemek.

Román és gótikus építészet – európai és magyar példák.

A nemesi rend

Az uralkodói hatalom és korlátai (hűbériség, rendiség).

Lovagi eszmény és lovagi kultúra.

A kereszties hadjáratok eszméje.

A polgárok világa

- A középkori város és lakói.
- A város kiváltságai (magyar példák alapján).
- A céhek.
- A helyi és távolsági kereskedelem.
- A reneszánsz építészet (európai és magyar példák).

A vizsgázó tisztában van a témakörben szereplő évszámok, fogalmak tartalmával, a történelmi személyek szerepével. A topográfiai elemeket megfelelően el tudja helyezni a térképen.

Ismeri a témakör fő tartalmi elemeit és összefüggéseit.

V. A magyar nép eredete és az Árpád-kor

Magyar őstörténet és honfoglalás

- Az eredet kérdései, a nyelvészet, a régészet, a néprajz és a genetika eredményei.
- A magyar törzsszövetség az Etelközben.
- A honfoglalás okai és menete.
- A kalandozások – a lovas-íjász harcmódor.

Az államalapítás

- Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége.
- A földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet.
- Az egyházszervezés.

A magyar állam megszilárdulása az Árpád-korban

- Szent László, az országépítő.
- Könyves Kálmán törvénykezési reformjai.
- A kül- és belpolitika új irányai: III. Béla uralkodása.
- II. András kora: az átalakuló társadalom.
- Újjáépítés a tatárjárás után: IV. Béla.
- Az Árpádok európai kapcsolatai.

A vizsgázó tisztában van a témakörben szereplő évszámok, fogalmak tartalmával, a történelmi személyek szerepével. A topográfiai elemeket megfelelően el tudja helyezni a térképen.

Ismeri a témakör fő tartalmi elemeit és összefüggéseit.

VI. A középkori Magyar Királyság fénykora

Az Anjouk

- A királyi hatalom újbóli megszilárdítása I. Károly idején.
- A visegrádi királytalálkozó.
- Az 1351-es törvények.
- Nagy Lajos hadjáratai.

A török fenyegetés árnyékában

- Az Oszmán Birodalom.

Török hódítás a Balkánon.
Luxemburgi Zsigmond, a középeurópai uralkodó és a török veszély.
Hunyadi János, a politikus és hadvezér.
Hunyadi János törökellenes harcai.

Hunyadi Mátyás

(Mátyás útja a trónig.
A központosított királyi hatalom.
Jövedelmek és kiadások.
Birodalomépítő tervek.
Aktív védelem a török ellen.)

A magyar középkor kulturális hagyatéka

Honfoglalás kori leletek.
Várak, királyi udvar, kolostorok, templomok.
Magyar geszták, krónikák és szentek legendái.
A magyar reneszánsz.

A vizsgázó tisztában van a témakörben szereplő évszámok, fogalmak tartalmával, a történelmi személyek szerepével. A topográfiai elemeket megfelelően el tudja helyezni a térképen.

Ismeri a témakör fő tartalmi elemeit és összefüggéseit.

TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI

A nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

- ismeri az ókori civilizációk legfontosabb jellemzőit, valamint az athéni demokrácia
- és a római állam működését, hatásukat az európai civilizációra;
- felidézi a monoteista vallások kialakulását, legfontosabb jellemzőiket, tanításait
- főbb elemeit, és bemutatja terjedésüket;
- bemutatja a keresztény vallás civilizációformáló hatását, a középkori egyházat
- és kulturális hatásait; érvel a vallási türelem, illetve a vallásszabadság mellett;
- képes felidézni a középkor gazdasági és kulturális jellemzőit, világképét, meghatározó
- birodalmait, és bemutatni a rendi társadalmat;
- ismeri a magyar nép őstörténetére és a honfoglalásra vonatkozó tudományos
- elképzeléseket és tényeket, tisztában van legfőbb vitatott kérdéseivel, a különböző
- tudományterületek kutatásainak főbb eredményeivel;
- értékeli az államalapítást, valamint a kereszténység felvételének jelentőségét;
- felidézi a középkori magyar állam történetének fordulópontjait, legfontosabb
- uralkodóink tetteit.